

Lapsiystävällinen kuntamalli Lempäälässä: Tilannekatsaus 3/2023

Kasvatus- ja opetuslautakunta 14.03.2023 § 35
244/00.04.02/2023

Valmistelija Sivistysjohtaja Nina Lehtinen
Suunnittelija Tarja Holttinen

Lasten oikeuksien sopimus on hyväksytty v. 1989 ja Suomi liittyi sopimukseen v. 1991. Lasten oikeuksien sopimus on velvoittava. YK:n lapsen oikeuksien sopimus määrittelee lapsen oikeudet neljän periaatteen mukaan:

- Lasta ei saa syrjiä.
- Lapsen etu pitää ottaa huomioon.
- Lapsella on oikeus elämään ja kehittymiseen.
- Lapsen näkemystä pitää kunnioittaa

Unicefin lapsiystävällinen kuntamalli nojaa edellä mainittuihin neljään periaatteeseen. Lapsiystävällisessä kunnassa jokainen lapsi kokee olevansa arvokas ja hän saa elää turvassa, hänen äänensä kuullaan, hänellä on ympärillään välittäviä aikuisia ja hän saa harrastaa. Lapsiystävällinen kuntamalli auttaa kuntaa tunnistamaan erityisesti heikommassa asemassa olevat lapset ja parantamaan heidän hyvinvointiaan. Vuonna 2023 mallissa on mukana 53 Suomen kuntaa.

Lempäälässä Lapsiystävällinen kuntamalli lähti liikkeelle valtuustoaloitteesta vuoden 2017 lopulla. Toiminta on edennyt aluksi malliin tutustuen ja aktiivisemmin toiminta käynnistyi vuonna 2020. Kattava ja perusteellinen indikaattoreiden läpikäyminen vaati aikaa. Unicef hyväksyi Lempäälän toimintasuunnitelman vuosiksi 2022-2023. Lempäälä voi saada Lapsiystävällinen kunta -tunnuksen toimintasuunnitelman toteutuessa.

Lempäälän toimintasuunnitelman tavoitteet lyhyesti:

VISIO: Parasta elämää lapsille ja nuorille Lempäälässä

1. Lisää toimintaa / vapaa-aikapaikkoja nuorille (nuorten asettama tavoite)
2. Kuntastrategia pitää sisällään tavoitteen lapsiystävällisyydestä
3. Kunta ehkäisee syrjintää vaikuttamalla kuntalaisten asenteisiin
 - erilaiset teemat ja teemaviikot
4. Nuorten kuulemisen vahvistaminen
5. Lavan (lapsivaikutusten arvioinnin) käyttöönotto ja systemaattinen toteuttaminen

Toimintasuunnitelmaa on nyt toteutettu noin vuoden verran ja sen toteuttaminen on edennyt suunnitelmallisesti. Uusi Lempäälän kuntastrategia pitää sisällään maininnan lapsiystävällisestä kunnasta.

Kuntalaisten asenteisiin on pyritty vaikuttamaan erilaisin teemaviikoin. Lisäksi nuorten osallisuutta ja toimintaa on lisätty. Lapsivaikutusten arviointi vaatii vielä koulutusta ja mallin käyttöönottoa kunnan eri palvelualueiden ja prosessien yhteistyönä. Lapsivaikutusten arvioinnissa arvioidaan päätöksen, toimenpiteen tai toiminnan vaikutuksia lasten ja lapsiperheiden hyvinvointiin ja oikeuksien toteutumiseen.

- Lapsia koskevissa toimissa lapsen edun on oltava päätöksenteossa ensisijaisen harkintakriteeri.
- Lapsivaikutusten arviointi on työkalu YK:n lasten oikeuksien sopimuksen edellyttämään lasten etujen selvittämiseen. Tärkeänä osana lapsivaikutusten arviointia on lasten ja nuorten kuuleminen.
- Lapsen etu ja lapsen oikeus tulla kuulluksi täydentävät toisiaan. Arvioinnilla saadaan lasten ja nuorten kokemusasiantuntijuus valmistelijoiden ja päätöksentekijöiden käyttöön. Vastuuta päätöksistä ei anneta lapsille vaan kyse on vuoropuhelusta.

Lisätietoja: Suunnittelija Tarja Holttinen, puh. 050 089 5966.

Esittelijä	Sivistysjohtaja
Päätösehdotus	Kasvatus- ja opetuslautakunta merkitsee tiedoksi Unicefin Lapsiystävällisen kuntamallin tilannekatsauksen 3/2023 edellä selostetun mukaisesti.
Päätös	Kasvatus- ja opetuslautakunta merkitsi tiedokseen Unicefin Lapsiystävällisen kuntamallin tilannekatsauksen 3/2023 edellä selostetun mukaisesti.
Tiedoksi	Kunnanhallitus, suunnittelija Tarja Holttinen

Merkittiin pöytäkirjaan, että suunnittelija Tarja Holttinen saapui kokoukseen klo 17:57 ja oli asiantuntijana läsnä pykälän käsittelyn ajan.

Merkittiin pöytäkirjaan, että opetuspäällikkö Marianne Liimatainen saapui kokoukseen klo 17:57 ja oli asiantuntijana läsnä pykälän käsittelyn ajan.

Merkittiin pöytäkirjaan, että varhaiskasvatuspäällikkö Mirva Ritari oli asiantuntijana läsnä pykälän käsittelyn ajan.

Merkittiin pöytäkirjaan, että kokouksessa pidettiin tauko klo 18:33-18:44 välisenä aikana tämän pykälän päätöksenteon jälkeen.

Kokoustaunon jälkeen puheenjohtaja totesi läsnäolijat läsnäololuettelon mukaisesti sekä kokouksen lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.